

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ

XXXIX

№ 10 (1107)

16 БЕРЕЗНЯ

1973 р.

Ціна 2 коп.

В січні цього року в Москві проходила нарада

працівників учбових закладів країни. Її учасники

обговорили актуальні питання діяльності вищої

школи по виконанню рішень XXIV з'їзду КПРС,

Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про

заходи по дальшому вдосконаленню вищої освіти в

країні».

ЗВЕРНЕННЯ

Всесоюзної наради працівників вищих учбових закладів до всіх професорів, викладачів, аспірантів, студентів і спів- робітників радянської вищої школи

ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Ми, учасники Всесоюзної наради працівників вищих учбових закладів, обговорили актуальні питання діяльності вищої школи по виконанню рішень XXIV з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу, Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 18 липня 1972 року «Про заходи по дальшому вдосконаленню вищої освіти в країні», які містять конкретну програму розвитку вищої освіти на сучасному етапі комуністичного будівництва.

Від імені всіх професорів і викладачів, аспірантів, студентів, всіх співробітників вищих учбових закладів ми висловлюємо вдячність і глибоку подяку Центральному Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу і Радянському уряду за постійну турботу про вищу школу, про комуністичне виховання студентської молоді.

Комунізм, вчив В. І. Ленін, немислимий без вищих досягнень науки, техніки і культури. Ця ленінська вказівка визначає значення вищої школи в будівництві комунізму, вимоги, які пред'являються до вищої освіти на сучасному етапі.

Ми закликаємо всіх працівників вищої школи спрямовувати свої зусилля на підвищення якості підготовки спеціалістів, наполегливо добиватися, щоб випускники вищих учбових закладів володіли основами марксистсько-ленінської науки, мали глибоку теоретичну і професійну підготовку, володіли високими моральними якостями і вміли працювати з людьми, були активними провідниками політики партії. Слід постійно виховувати в студентів організованість і дисципліну, прагнення до збагачення і поновлення отриманих знань.

В умовах науково-технічної революції підвищується значення університетської освіти. Підвищуються вимоги до діяльності вищої технічної школи.

Всесоюзна нарада закликає всіх професорів і викладачів вищих учбових закладів постійно, з врахуванням досягнень науки і техніки, вдосконалювати учбовий процес, оновлювати зміст дисциплін, які викладаються, застосовувати прогресивні методи і форми навчання студентів, ширше використовувати сучасні технічні засоби. Найважливішим обов'язком вчених вищої школи є створення високоякісних підручників і учбових посібників з усіх галузей знань.

Великої уваги потребує підготовка спеціалістів без відриву від виробництва. Необхідно підняти науково-теоретичний рівень підготовки спеціалістів, які випускаються заочними та вечірніми учбовими закладами.

Треба постійно розвивати творчі форми оволодіння знаннями, поліпшувати організацію самостійної роботи студентів, прищеплювати їм навички дослідницької діяльності. В цьому — одне з найважливіших завдань кожного викладача, кафедри і всього колективу вищого учбового закладу. Домагайтеся, щоб у вузах було більше наукових гуртків, проектних та конструкторських бюро. Хай зростають ряди студентських наукових товариств, які зосереджують свої зусилля на розробці актуальних проблем науки і практики, хай більше проводиться конкурсів, оглядів, виставок студентської наукової і технічної творчості.

Відмінники навчання, переможці наукових конкурсів і оглядів — це передовики вищої школи. Їх приклад необхідно ширше використовувати в учбово-виховній роботі вузівських колективів, у формуванні в кожного студента почуття обов'язку і відповідальності за результати своєї праці.

Творче оволодіння марксистсько-ленінською теорією є найважливішою умовою підготовки спеціалістів будь-якого профілю. У розв'язанні цього завдання провідна роль належить кафедрам суспільних наук вищих учбових закладів. Треба підняти рівень учбово-виховної роботи кафедр, забезпечити глибоке вивчення студентами праць основоположників марксизму-ленізму, документів КПРС, виробляти у студентської молоді класовий

підхід до явищ і подій суспільного життя, непримирність до антимарксистських поглядів. Формування марксистсько-ленінського світогляду, високих моральних якостей студентів, їх виховання в дусі патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму — найперший обов'язок всього колективу професорів і викладачів, громадських організацій вищих учбових закладів. Необхідно ширше прищеплювати студентам навички пропагандистської і організаторської діяльності, активніше залучати їх до участі в суспільно корисній праці.

Ми закликаємо вчених вищої школи підвищувати теоретичний рівень наукових досліджень, всебічно розвивати творче співробітництво вищих учбових закладів з Академією наук СРСР, академіями наук союзних республік та іншими науково-дослідними установами, з промисловими і сільськогосподарськими підприємствами, добиватися найбільшої ефективності наукової роботи, прискорення впровадження її результатів у практику, в учбово-виховний процес. Ширше використовувати лабораторії, обчислювальні центри, інститути та інші дослідницькі установи вузів в інтересах підвищення рівня навчання студентів, залучення їх до наукової та технічної творчості, в підготовці науково-педагогічних кадрів. Колективи вищих учбових закладів і надалі повинні бути активними пропагандистами наукових знань серед трудящих.

Одна з найважливіших умов виконання поставлених перед вищою школою завдань — безперервне підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу. Бути завжди на передових рубежах наукового й технічного прогресу, постійно вдосконалювати свою педагогічну майстерність — високий обов'язок кожного професора і викладача вищого учбового закладу.

Вищою школою нагороджено великий досвід учбової та виховної роботи. Важливу роль в узагальненні й розповсюдженні передового досвіду навчання і виховання студентів, організації науково-дослідної роботи й підвищення кваліфікації викладачів вищої школи покликани відіграти ради ректорів вищих учбових закладів вузівських центрів.

Радянська держава виділяє великі кошти на зміцнення учбово-матеріальної бази вищої школи, її технічне переоснащення, будівництво учбових корпусів і гуртожитків, поліпшення умов праці, побуту й відпочинку викладачів, студентів, всіх співробітників вузів. Концентрація сил і засобів і їх ефективне використання, своєчасне виконання намічених планів будівництва — важливе завдання колективів учбових закладів і органів управління вищої школи.

Наш обов'язок — постійно дбати про поліпшення матеріальних і житлово-побутових умов студентів. Студентські гуртожитки, ідеальні та інші установи побутового обслуговування необхідно перетворити на зразкові заклади комуністичного побуту. Дальшого розвитку має набути фізкультурна й оборонно-масова робота, студентська художня самодіяльність, робота рад у гуртожитках.

Дорогі товариші!
Партія вчить, що запорука успіхів у виконанні всіх наших планів — в підвищенні вимогливості і почутті відповідальності, в напруженій і сумлінній праці.

Ми закликаємо всіх професорів, викладачів, студентів і аспірантів, всіх працівників вищої школи докласти свої зусилля для дальшого розвитку і вдосконалення вищої освіти в країні.

Ми висловлюємо тверду впевненість в тому, що, керуючись рішеннями XXIV з'їзду КПРС, радянська вища школа забезпечить підготовку висококваліфікованих спеціалістів — активних будівників комуністичного суспільства, безмежно відданих рідній Комуністичній партії, соціалістичній Батьківщині.

(Друкується зі скороченням).

ЛЕНІНСЬКИЙ ЗАЛІК

„Рішення XXIV з'їзду КПРС — в життя“

Ленінський залік проводиться в три етапи.

В ході Ленінського заліку кожний його учасник складає особистий комплексний план «Учитись комунізму», який включає в себе: учбово-виховну роботу (результати сесії, участь в конкурсі академ-груп за право називатися Ленінською групою); участь в гуртках НСТ; підвищення культурного рівня, фізична й військово-технічна підготовка, складання норм комплексів ГПО, участь в гуртках художньої самодіяльності; участь у всесоюзному поході по місцях революційної, бойової і трудової слави; участь в трудовому семестрі (участь в СБЗ, сільгоспроботах); загальнополітичну активність, інтернаціональну роботу, участь у проведенні кампанії «Юність вкриває імперіалізм».

В ході I етапу всім комсомольським активам необхідно використати всі способи ідеологічної і організаційної роботи, враховуючи інтереси молоді — предметно спрямовувати навчання, труд і загально-політичну діяльність комсомольців, більш глибоко впливати на формування особистості молодого людини, на ділі дійти до кожного.

Закінчується I етап аналізом комітетом комсомолу результатів учбового року, виконання комсомольцями особистих комсомольських планів, їх участі у Всесоюзному фестивалі радянської молоді.

Підсумки першого етапу Ленінського заліку підводяться в червні 1973 р., а в учбових закладах — у вересні 1973 року.

Другий етап починається в червні 1973 року і закінчується 25 грудня.

Одним з критеріїв успішності Ленінського заліку є глибоке і творче вивчення марксистсько-ленінської спадщини, документів партії і уряду.

В ході заліку необхідно залучати студентів до V Всесоюзного конкурсу студентських робіт з суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху, присвяченого 50-річчю присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна.

Підсумки Ленінського заліку підводяться за результатами Всесоюзного фестивалю радянської молоді, вирішального року п'ятиріччя і до 50-річчя з дня присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна.

В травні-червні 1974 року буде проведена загальнополітична атестація комсомольців. Комсомольці, які відзначились в ході складання Ленінського заліку, нагороджуються значком ЦК ВЛКСМ «Ленінський залік».

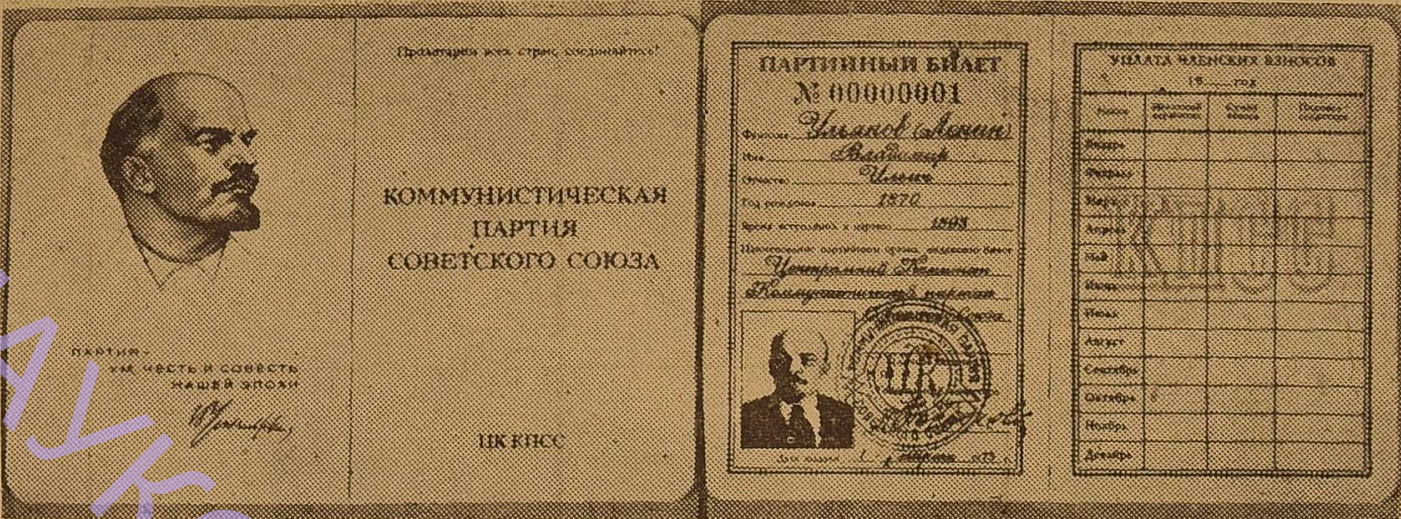
Питання про проведення Ленінського заліку в університеті обговорювалось на засіданні комітету комсомолу. В ході обговорення цього питання було прийнято «Положення про проведення Ленінського заліку в університеті» і створена комісія по проведенню заліку. До складу комісії ввійшли: заступник секретаря парткому університету М. П. Краснянський, секретар комітету комсомолу Валерій Шибуняев, заступник секретаря комітету ЛКСМУ С. Коротенко, доцент кафедри педагогіки — В. Т. Ружейников, завідувач кафедри історії КПРС, професор, Герой Радянського Союзу Н. М. Якупов, секретарі бюро ЛКСМУ факультетів; Н. Серьогова — групкомсорг I курсу юрфаку, В. Плавич — комсорг II курсу істафуку.

Комсомольці, які візьмуть участь в Ленінському заліку «Рішення XXIV з'їзду КПРС — в життя», повинні докласти всіх сил й енергії, щоб з честю виправдати високе довіря партії, достойно зустріти 50-річчя присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна, внести свій вклад у виконання планів 1973 року — вирішального року п'ятиріччя, рішень XXIV з'їзду КПРС.

С. КОРОТЕНКО,
заступник секретаря комітету комсомолу ОДУ.

МАНДАТ КОМУНІСТА

ОБМІН
ПАРТІЙНИХ
ДОКУМЕНТІВ

Партійний квиток... Кожна людина переживає певні події, рубежі в житті, які залишають незабутній слід в її ділах, вчинках. Для радянських комуністів таким днем є одержання партійного квитка, документа, який підтверджує їх належність до великої партії Леніна.

У відповідності з рішенням XXIV з'їзду партії, травневий (1972) Пленум ЦК КПРС прийняв постанову «Про обмін партійних документів».

Комуністи Країни Рад розглядають обмін партійних документів як послідовне здійснення лінії партії, її Центрального Комітету на постійний розвиток активності, ініціативи широких партійних мас, зміцнення дисципліни, організованості комуністів, суворе дотримання ленінських норм партійного життя.

Це цілком виходить із вказівок В. І. Леніна про підвищення ролі й відповідальності членів партії. Як вказував В. І. Ленін на II з'їзді РСДРП, ми повинні намагатися підняти звання і значення члена партії вище, вище і ще вище.

Поняття «член партії» і «партійний квиток» невіддільні. Партійний квиток засвідчує, що людина належить до великої сім'ї марксистів-ленінців, активних бійців, про яких ще наприкінці минулого століття Володимир Ілліч писав, що вони йдуть тісною кучкою по стрімкому й важкому шляху, міцно взявшись за руки. Вони оточені з усіх боків ворогами, і їм доводиться майже завжди йти під вогнем.

Прошло понад сім десятиріч з того часу. Всі ці роки наші вороги не припиняли вогню, наскоків на славу ленінську партію. Але партія комуністів, озброєна об'єктивними законами розвитку суспільства, тісно зв'язана з широкими масами трудящих, керована передовою теорією, виросла із жменьки революціонерів в 15-мільйонну армію єдності волі й дії.

Кожен член партії, який носить партійний квиток, причет-

ний до справ великої партії. Партійний квиток знаменує, що всі бійці ленінської партії рівні перед нею.

Славний шлях пройшла партія комуністів.

До лютневої революції 1917 року в організаціях партії партійних квитків практично не було. Партія працювала в глибокому підпіллі, в умовах політичної реакції поліцейсько-жандармського свавілля. Приналежність до більшовицької партії була відома вузькому колу осіб — соратників по організації.

Тільки після ретельного вивчення кожної людини, її практичної перевірки, більшовицька організація переходила до більш активних форм спілкування: письмових рекомендацій, зашифрованих мандатів, паролів, явок, партійних ключок та ін.

Через ці форми спілкування проходили всі члени нелегальних організацій нашої партії. Історичні документи більшовицької партії зберігають ленінські мандати, видані йому листи-рекомендації, партійні квитки.

Відомо, що в 1893 році В. І. Ленін прибув до Петербурга. Молодий марксист привіз листи-рекомендації нижньогородських товаришів до члена марксистського гуртка столиці М. Сильвіна. Цей гурток в 1895 році став ядром ленінського «Союзу боротьби за звільнення робітничого класу».

В період підготовки до III з'їзду РСДРП В. І. Ленін здійснював широке листування з партійними комітетами з питань проведення і обрання делегатів на з'їзд. Одеська організація одна з перших на Україні стала під ленінський прапор боротьби за партію більшовиків, вирішила послати своїм делегатом на з'їзд Володимира Ілліча. В посланому В. І. Леніну мандаті говорилося: «Одеський комітет на зборах 20-04-05 р. (в мандаті описка: збори відбулися 20 березня 1905 року — Т. А.) обрав своїм делегатом на III пар-

тійний з'їзд тов. Леніна, якому і передає свій мандат».

Обрання В. І. Леніна делегатом від одеських більшовиків було, по-перше, великою і незабутньою подією в житті Одеської організації і, по-друге, це свідчило про тісні й глибокі зв'язки Одеської більшовицької організації з вождем партії — В. І. Леніном.

З виходом партії з підпілля після лютневої революції й у зв'язку з бурхливим зростанням її лав практично постало питання про оформлення членства в партії і про введення партійних квитків.

18 березня 1917 року Бюро ЦК РСДРП(б) прийняв рішення про введення партійних квитків (членських карточок).

Л. І. Брежнев, виступаючи 21 квітня 1970 року на урочистому засіданні, присвяченому 100-річчю з дня народження Володимира Ілліча Леніна, говорив, що коли у нас відбувається обмін партійних документів, партквиток за номером першим завжди заповнюється на ім'я Володимира Ілліча Леніна. І це не просто символ, відзначив Генеральний секретар ЦК КПРС. Велика енергія ленінського розуму, биття гарячого ленінського серця продовжує жити в справах партії.

Центральний Комітет КПРС 1 березня 1973 року в повідомленні про початок обміну партійних документів вказував: ленінські ідеї, його вічно живе революційне вчення, ленінська наука творити й перемагати — невичерпне, животворне джерело, з якого наша партія і народ черпають непохитну впевненість в своїх силах, мужність і революційний оптимізм, волю до перемоги.

Віднині члени КПРС отримуватимуть партійні квитки із зображенням В. І. Леніна і його проникливими словами: партія — розум, честь і совість нашої епохи. Це буде постійно нагадувати кожному комуністу про те, що бути членом великої партії — значить вірою і правдою служити своєму народові, всі сили і знання віддавати боротьбі за його інте-

ресери, за торжество комунізму.

Партійний квиток № 00000001 на ім'я Володимира Ілліча Леніна — засновника Комуністичної партії, Радянської держави, великого вождя трудящих підписав Генеральний секретар ЦК КПРС товариш Л. І. Брежнев. Партійний квиток на ім'я Володимира Ілліча Леніна передано на збереження в Інститут марксизму-ленінізму при ЦК КПРС.

При житті Володимира Ілліча Леніну належало чотири партійних квитки: в березні 1917 року у Виборзькому районному комітеті РСДРП(б) Петрограда виписували партійні квитки. Коли на черзі був квиток № 600, більшовиком райкому прийшла думка: недовго залишилось чекати з-за кордону В. І. Леніна. Володимир Ілліч там не засидиться. Нехай партійний квиток № 600 буде Ленінським.

3 квітня В. І. Ленін прибув на батьківщину. І дуже символічно, що член партії з 1905 р. робітник, учень В. І. Леніна в школі Лонжюмо під Парижем, до цього часу секретар райкому тов. І. Д. Чугурін від імені Виборзького райкому партії вручив Леніну партійний квиток № 600.

На початку 1920 року другий квиток № 527 В. І. Леніну був виданий Кремльським підрайонним комітетом Замоскворіцького райкому партії міста Москви.

Третій партійний квиток № 224332 був вручений В. І. Леніну восени 1920 року Замоскворіцьким райкомом міста Москви.

В 1922 році був проведений всеросійський перепис комуністів і протягом року було проведено обмін партійних документів. 6 травня 1922 року в тому ж Замоскворіцькому райкомі В. І. Леніну було вручено четвертий прижиттєвий партійний квиток № 114482.

В 1927 році на одному із засідань бюро Замоскворіцького райкому партії один з старих більшовиків-ленінців О. М. Стопані запропонував закріпити навічно за Володимиром Іллічем Леніном партійний квиток номер один. Бюро райкому що пропозицію схвалило одностайно. Центральний комітет партії врахував прохання Замоскворіцьких комуністів, і 16 березня 1927 року при обміні партійних документів було виписано партійний квиток № 0000001 члену Всесоюзної Комуністичної партії (більшовиків) з 1893 року Володимиру Іллічу Леніну.

Потім партійний квиток за номером один навічно був закріплений за В. І. Леніном. З цим номером партквитки на ім'я В. І. Леніна були ви-

писані при обміні документів в 1936 і 1954 роках і в березні 1973 року. Значить В. І. Ленін завжди був, е і залишається членом партії.

Партія завжди надавала великого значення якісному складу своїх лав. На XXIV з'їзді КПРС Генеральний секретар ЦК КПРС Л. І. Брежнев відзначав, що важливою турботою партії і в подальшому повинно бути поліпшення якісного складу її лав.

Підготовка до обміну партійних документів використовується всіма партійними організаціями, в тому числі й в нашому університеті, для всебічного контролю і перевірки кожної первинної партійної організації факультетів і служб, кожної партійної групи.

Суворий вимогливий партійний товариський перевірці піддається кожний комуніст нашої партійної організації. Вияснюється його участь в житті університету, як він підвищує ідейно-теоретичний і діловий рівень, чи є прикладом для інших.

Партійна організація університету в результаті підготовки до обміну партійних документів виявила різного роду недоробки, упущення в своїй діяльності, в роботі первинних організацій, партгруп, окремих комуністів. В подальшій роботі важливо накреслити шляхи усунення недоліків і допомогти партійним організаціям і деяким членам партії побороти своє відставання, діловито, побіліцьки виконувати рішення XXIV з'їзду КПРС — готувати висококваліфікованих молодих спеціалістів, озброювати їх знаннями великої науки суспільного розвитку — марксизмом-ленінізмом.

Обмін партійних документів розпочався 1 березня. Партійний квиток номер один був виписаний на ім'я вождя партії В. І. Леніна.

В партійних організаціях партійні квитки були вручені Генеральному секретарю ЦК КПРС, членам Політбюро та секретарям ЦК КПРС.

Іде вручення нових партійних документів в партійних організаціях п'ятнадцяти братніх республік, в краях і областях. Ця подія супроводжується посиленням авангардної ролі комуністів, піднесенням трудової і політичної активності трудівників заводів, колгоспів, радгоспів та установ Країни Рад.

Партійна організація університету, весь колектив зустрічають обмін партійних документів підвищенням рівня учбової, наукової та виховної роботи.

Т. АФІНОГЕНОВ,
доцент кафедри
історії КПРС.

МОЛОДІ ВЧАТЬСЯ

15 березня молоді комуністи і комсомольський актив зібралися в Ленінській аудиторії на чергове заняття школи молодого комуніста. Заняття провів кандидат історичних наук В. П. Ващенко. Він зробив доповідь «Міжнародне значення утворення СРСР». Доповідь викликала жваве обговорення.

У підготовці до занять слухачам школи молодого комуніста надають допомогу надруковані програми на весь курс навчання в школі. Вони дають змогу заздалегідь готуватися до занять, проробляти потрібну літературу.

В парткомі ОДУ

На черговому засіданні партійного комітету розглядалось декілька важливих питань. Члени парткому заслухали доповідь секретаря партбюро істфаку тов. Некрасова П. А. «Про роботу партбюро історичного факультету з молодими комуністами» і т. К. А. Позігун, голови комісії, яка перевіряла роботу парторганізації факультету в цьому напрямку. Було відзначено, що партбюро історичного факультету проводить певну роботу серед молодих комуністів. Останні беруть активну участь в громадському житті факультету, всі мають партійні доручення, добре навчаються.

В роботі з молодими комуністами є ще й ряд недоліків. На них вказали виступаючи. Так, не практикується проведення нарад партгрупів по обміну досвідом роботи. Мало місце грубе порушення Статуту КПРС в сплаченні членських внесків з боку молодого комуніста тов. Мацкевича. Партбюро не ознайомило свого

ЧЕРГОВЕ

ЗАСІДАННЯ

часу партгрупів курсів з рішенням парткому університету «Про роботу з молодими комуністами на юридичному факультеті».

Крім того, робота, що проводиться партбюро й партгрупами з молодими комуністами, не досить повно й чітко подана у відповідних партійних документах (планах, інформаціях, щоденниках партгрупів).

З цього питання в обговоренні взяла участь комуністи Грановська В. Г., Матковський В. Т., Ніконов В. В., Краснянський М. П.

З питання «Про роботу підготовчого відділення» було заслухано доповідь декана підготовчого відділення т. Смагленка Ф. П., співдоповідь голови комісії парткому тов. Удачих К. І. Відзначено, що учбова частина і завідуючий відділенням разом з факультетами провели значну роботу по організації прийому слухачів на 1972—1973 учбовий рік. Підготовче відділення укомплектоване штатними викладачами. Заняття

проходять відповідно з учбовим планом.

Однак в роботі підготовчого відділення є і недоліки: робочі плани не затверджені кафедрами (філологічного та історичного факультетів). Декани факультетів, завідуючі кафедрами не приділяють належної уваги роботі відділення, не контролюють читання лекцій і проведення практичних занять. Слухачі іноді пропускають лекції з неважких причин. Партійні організації факультетів і комітет комсомолу не надають допомоги в проведенні політико-виховної роботи серед слухачів.

В дебатах з цього питання взяли участь комуністи Некрасов П. А., Поліщук Д. І., Калуст'ян Л. Х., Ніконов В. В.

На засіданні партійного комітету йшла також мова про стан політико-виховної роботи серед студентів на факультеті РГФ. Доповідь зробив секретар партбюро т. Таранець В. Г., інформацію — голова комісії т. Дятлов Є. І.

Відзначалось, що партійна організація, деканат, кафедри і громадські організації факультету проводять цілеспрямовану роботу по комуністичному вихованню студентів.

Позитивно відбулось на стані політико-виховної роботи серед студентів деяке підвищення рівня організаційної та ідеологічної роботи партійної організації в період підготовки до 50-річчя утворення СРСР й посилення контролю за ходом вивчення взятих кафедрами й викладачами зобов'язань.

Дещо поліпшилась робота кафедр. На більшості кафедр регулярно заслуховуються звіти викладачів про роботу по вихованню студентів.

Партбюро постійно надає допомогу студенту гуртожитку № 3 в плануванні й організації політико-виховної роботи. Деяке поліпшення політико-виховної роботи серед студентів відбулось на успішності. За підсумками зимової ек-

У БУДНІ І СВЯТА

У будні і в свята, як тільки з'являється ясне небо, розкриваються люки в куполах обсерваторії, розсуваються дахи павільйонів, і спостерігачі направляють телескопи у небо, і продовжуються дослідження таємниць Всесвіту. Вчені використовують кожну хвилину нічного неба. Не припиняється робота і вдень: обробляються результати, готується апаратура для наступних досліджень. Взагалі у дослідників завжди турбот чимало.

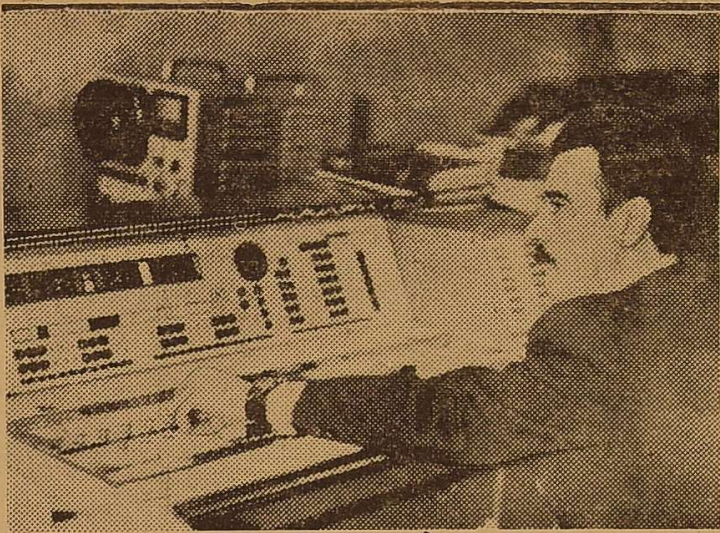
...Назустріч мені йде продовжувач славних традицій видатних вчених, які в свій час працювали в обсерваторії, — член кореспондент АН УРСР, заслужений діяч науки УРСР, доктор фізико-математичних наук, професор Володимир Платонович Цесевич. Зустрічлюсь. Звичайно, питаю, як справи. Прошу розповісти про досягнення, про роботу, людей. Адже зараз тут працюють дванадцять кандидатів наук, є серед них чимало ветеранів і зовсім молодих астрономів.

Особливо широко розвиваються астрофізичні дослідження, серед яких особливе місце посідає вивчення верхніх шарів атмосфери Землі й космосу, зазначає В. П. Цесевич.

Для фотографування зоряного неба, цієї «вічної таємниці» Всесвіту, в обсерваторії створено досить складне обладнання — семикамерний астрограф. Зараз в обсерваторії — найбагатша в країні й одна з самих повних в світі колекції знімків зоряного неба. Вона нараховує понад 40 000 негативів і безперервно поповнюється.

Успіхи у вивченні змінних зірок настільки значні, що Міжнародна Астрономічна Рада доручила обсерваторії регулярно стежити за поведінкою зірок типу RR Ліри. Результати спільних з Краківською обсерваторією спостережень публікуються у спеціальних виданнях. Обсерваторію обрано поряд з Лондонською центром збереження точних фотометричних спостережень змінних зірок.

— Братерство й дружба, взаємне творче обговорення наукових планів з вченими обсерваторій нашої країни, взаємна допомога — ось

що є запорукою успіхів нашої установи, — говорить Володимир Платонович. — Ось один із прикладів. Ви знаєте про створення бази для спостережень біля Ашхабада. Щоб наші спільні зусилля були найбільш плідними, вироблено докладні плани досліджень. Нещодавно гостем університету був директор Інституту теоретичної астрономії АН Таджикиської РСР, ректор Таджикиського університету, професор П. П. Бабаджанов (на фото він розмовляє з В. П. Цесевичем і доцентом Ю. М. Крамером).

АН Грузинської РСР не тільки допомогла нам в використанні бази для спостережень в Абастумані, але й передала в наше розпорядження телескоп. Разом з головною астрономічною обсерваторією АН УРСР ми розробляємо апаратуру для проведення спостережень з піка Терскол у Приельбруссі.

І ми не залишилися в боргу. Розроблений в обсерваторії доцентом Ю. М. Крамером «метеорний патруль» одержав загальне визнання і успішно використовується в Києві, Ашхабаді, в роботі радянської експедиції в екваторіальній Африці.

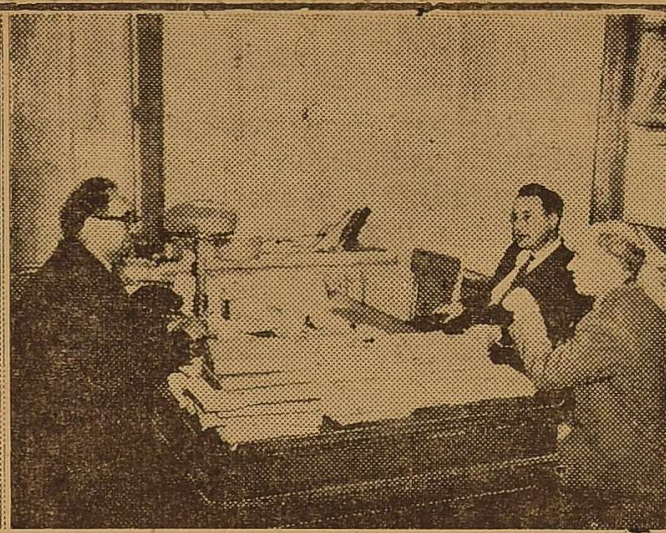
Маякська станція перетворилася в солідну астрономічну установу з хорошою базою спостереження, яка дає можливість проводити різноманітні дослідження не тільки метеорів, а й інших об'єктів. «Ось де можна повчитися ентузіазму й вмінню досягти великих результатів з малими засобами», — сказав один із учасників ювілейних торжеств обсерваторії після відвідування Маяк. Він висловив, як пише в своїй статті «Астрономія на Україні» академік Е. А. Федоров, загальне враження всіх від маякської станції.

Обсерваторія надає регулярну допомогу іншим астрономічним установам. Нагромадивши досвід

створення оригінальних телескопів, обсерваторія з допомогою заводів міста, університетських учбово-експериментальних майстерень успішно виконує замовлення по виготовленню телескопів для АН Литовської РСР, Уральського, Казанського й Саратовського університетів. Обсерваторія надає також чимало допомоги республікам у справі підготовки кадрів вищої кваліфікації. В Одесі проходили стажування і готували кандидатські дисертації астрономи Азербайджана, Таджикистана й інших республік. В астрономічній обсерваторії веде також наукову роботу велика група співробітників і аспірантів ОВІМУ і політехнічного інституту.

Виконуючи велику науково-дослідну роботу, обсерваторія разом з тим тісно зв'язана з учбовим процесом. Співробітники обсерваторії читають спецкурси студентам-астрономам, для яких обсерваторія є базою для проведення практичних робіт, виконання курсових і дипломних робіт.

Секретар партійної організації доцент О. М. Шульберг — ветеран обсерваторії, він пройшов всю війну, і в перший же день після демобілізації повернувся до рідного університету. Олександр Михайлович говорить, що своїми успіхами обсерваторія зобов'язана не тільки вченим, а й тим непомітним «гвинтикам», без яких життя кожного підприємства просто неможливе. Близько 15 років працює в обсерваторії завгоспом комуніст Д. Т. Шилін. Він зумів організувати допоміжний персонал обсерваторії на добросовісне виконання своїх обов'язків. Ось уже 20 років працює секретар-машиністкою Н. В. Белікова, дворник О. П. Какусенко. Оповітий запахом квітів двір обсерваторії, в основному, — справа рук Одарки Петрівни. Є свої ветерани і на спостережній станції. З самого по-

чатку заснування станції в Крижанівці працює на ній Г. А. Ланге — відомий спостерігач змінних зірок. Кількість його спостережень вимірюється сотнями тисяч.

Понад 40 років працює в обсерваторії доцент Б. В. Новопашенний — один з найстаріших астрономів Радянського Союзу.

Працівниками обсерваторії зроблено дуже багато; прочитано понад 100 лекцій для населення Одеси та області, прийнято 50 екскурсій, дано відповіді на численні листи трудящих з питань астрономії. Обсерваторію неодноразово нагороджували грамотами Червонопрапорного Одеського військового округу за культурне шефство над Збройними Силами СРСР. Є і труднощі. Перш за все, неймовірна тіснота, не вистачає приміщень для розташування апаратури, розширення лабораторій; потрібно створити спеціальні умови для збереження цінної колекції знімків неба і саме в Одесі, а не в Маяках. Співробітникам доводиться вести спостереження на відкритому повітрі, тому треба забезпечити спеодягом. Бажають кращого житлово-побутової умови. Назріло питання і про побудову в меншій мірі ґуртожитків в Маяках для співробітників, аспірантів.

І в будні, і в свята, як тільки з'явиться ясне небо, спостерігачі готові до того, щоб спрямувати в небо свої телескопи, до дослідження таємниць зірок.

Ж. БРОУН,
керівник учбово-виробничої комісії профкому університету.

Науковий співробітник обсерваторії В. А. Позігун обробляє інформацію.
Гості з Таджикиської РСР.
Фото В. ЯСИНСЬКОГО.

Т Ю М Е Н Ь К Л И Ч Е

Кого не приваблює Сибір, неосяжні простори тайги, можливість допомогти у будівництві нових міст і селищ! З чим порівняти почуття, що охоплюють тебе, коли дивинися на нову будівлю, яку ти сам споруджував і вчора ще зовсім не помічав її!

Уже декілька років наші сту-

денти виїжджають в Тюмень, де беруть участь у спорудженні житлових будинків, корівників, інших будов.

Ось і зараз формуються студентські будівельні загони. Нещодавно в Одесу приїжджали представники з Тюменського ліспромгоспу, з якими наш університет

уклав новий договір на виконання різного роду будівельних робіт в цьому році. Загін, який працюватиме в Тюмені, споруджуватиме житлові будинки, прокладатиме дороги, ремонтуватиме приміщення тощо.

Також буде сформований будзагін Одеської області. Студенти

працюватимуть на різних будівельних ділянках.

Крім цих загонів, створюється в місті внутріузівський. Молодь трудитиметься на будівництві університетського учбового корпусу, консервному заводу, інших підприємств. Діятиме також загін провідників залізниці.

Чимало зроблено руками студентів. Та ще багато чекає на юнаків і дівчат.

Л. РЯБУХА.

заменаційної сесії успішність становила 94,8 процента проти 89,8 процента в 1971—1972 навчальному році.

В політико-виховній роботі серед студентів на факультеті РГФ є й серйозні недоліки та упущення, які в значній мірі знижують ефективність роботи, що проводиться. Так трапилося, що плани виховної роботи носять неконкретний характер (кафедра іспанської філології).

Недоліком є і те, що партбюро слабо використовує стігню пресу в боротьбі за високу, свідому дисципліну та успішність. Недостатньо залучаються до політико-виховної роботи комсомольські й профспівкової організації.

На факультеті працюють студентські наукові гуртки, однак число залучених до них студентів недостатнє — всього 120 осіб. На ряді кафедр не фіксується у документах те, що робиться в галузі політико-виховної роботи серед студентів. Викладачі-агітатори звітують нерегулярно. Рада факультету протягом поточного року не слухала питання про стан політико-виховної роботи на фа-

культеті. Партбюро не контролює надмірним чином, як проводяться політгодини, наслідком чого є зриви, самовільні перенесення їх на інший час, низьке відвідування студентів (англійське та іспанське відділення).

Політико-виховна робота серед студентів на факультеті носить в значній мірі освітній характер, не завжди тісно пов'язується з завданнями факультету, з життям курсів та груп. Свідченням цього є стан трудової дисципліни на факультеті: велике число пропусків занять без поважних причин та запізень, особливо на старших курсах та вечірньому відділенні. На факультеті не створено обстановки непримиренності до порушників трудової дисципліни. Не чути голосу громадськості в боротьбі за дисципліну й успішність. Слабку участь в цій роботі беруть комсомольська та профспівкова організації факультету.

В обговоренні питання виступали комуністи Коробцев Л. П., Москаленко В. В., Краснянський М. П., Калуст'ян Л. Х.

З усіх розглянутих питань партком прийняв відповідні рішення.

З Н О В У А Т Е С Т А Ц І Я

Так, в університеті знову атестація. Можна іноді почути, що вона — не дуже приємна подія в студентському житті. Але результати зимової сесії яскраво свідчать, що атестація може стати добрим помічником, особливо для першокурсників. Отже, знову атестація, знову тривоги, знову турботи.

Фото К. ЧЕЧКІНОЇ.

ЖАГА ПІЗНАВАННЯ

Століттями мріяли найкращі уми людства про часи, коли світ знання опромінить працю мільйонів людей, які перетворюють природу, суспільство, самих себе. Зараз, в роки розгорнутого будівництва комунізму в нашій країні, в роки бурхливого науково-технічного прогресу, це вже не мрія. Це потреба. І ніколи ще в університетах не стояло так гостро питання: що знати? скільки знати? заради чого?

Вузівські педагогічні колективи шукають найбільш ефективні форми учбового процесу. Так, недавно на факультетських дошках об'яв з'явилися «Розклади лекцій, котрі прочитають вчені ОДУ для підвищення загального розвитку й розширення світогляду».

Справу поставлено ось як. Професор Цесевич розповідає історикам і філологам про сучасну астрофізику. Юристи слухають доцента О. Н. Рядченка, тема лекції — «Генетика і спадковість». Професор А. В. Недзведський знайомить хіміків з сучасною українською літературою. Хімік професор О. В. Богатський — філологів з психотропними препаратами. Доцент І. П. Зелінський, декан геолого-географічного факультету і депутат міської Ради, на факультеті романо-германської філології читає про перспективи розвитку нашого міста-героя. І так на всіх факультетах.

Хто ти, студент, пасивний поглинатель інформації чи активний учасник учбового процесу?

Провідні вчені університету розповідають юнакам і дівчатам про справу, якої віддали вони не один рік свого життя. Розповідають жваво, невимушено, зацікавлено. Розповідають, дивлячись в очі аудиторії, бо висновки їхні уже перевірені життям. І їхня переконаність заразлива. А це не може не побуджувати в молоді жаги до пізнання, жаги стати поруч, бути гідною зміною в науці і в житті.

Отже, йдіть і дивіться, йдіть і слухайте: 26 березня о 13.40 професор А. А. Опаловський розповідатиме геологам і географам про сучасну хімію.

К. ЧЕЧКІНА.

РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ НА КВІТЕНЬ

Історичний факультет: 20 квітня. «Актуальні проблеми сучасної геології». Читає доцент І. П. Зелінський.

Філологічний: 9 квітня — українське відділення, 17 квітня — російське. «Наука на службі боротьби із злочинністю». Читає професор В. П. Колмаков.

Юридичний: 16 квітня. «Єдина багатомовна радянська література». Читає професор І. М. Дузь.

Факультет РГФ: 2 квітня. «Перспективи розвитку нашого міста». Читає доцент І. П. Зелінський.

Фізичний: 9 квітня. «Останні твори Е. Хемінгуей». Читає доцент Б. О. Шайкевич.

Хімічний: 12 квітня. «Сучасна кримінологія, її стан та перспективи розвитку». Читає доцент І. А. Ельчанінов.

Мехмат: 16 квітня. «Походження людини в світлі найновіших досягнень археології». Читає доцент В. Н. Станко.

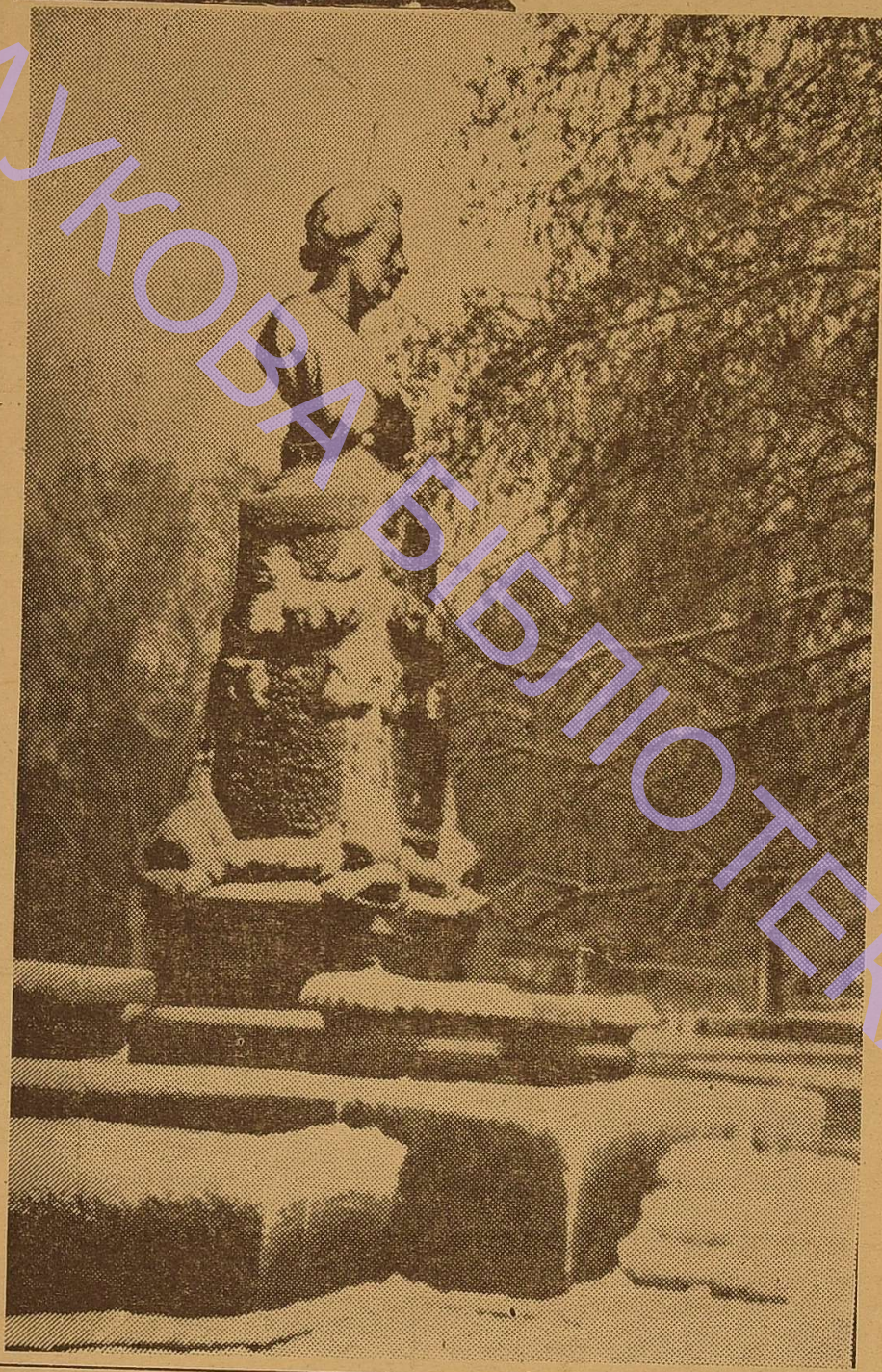
Біологічний: 17 квітня. «Структура і функції транскриптази». Читає старший науковий співробітник ІОХ АН УРСР доцент С. А. Андронаті.

Геолого-географічний: 23 квітня. «Основні підсумки розвитку космонавтики». Читає старший науковий співробітник Ю. П. Руссо.

Твор- чість

Одеса, море поси-
дають помітне місце
в творчості Пушкіна.
Тому наше місто об-
рано місцем прове-
дення в цьому році
Пушкінських днів
поезії.

На фото О. Леви-
та пам'ятник Пушкі-
ну на Приморському
бульварі.

Т. ФЕДЮК

Різні сніги

Важко толочить болото
Перший важкий сніг.
Сніжинки, як сиві роси,
Падають мертво до ніг.
Падають, падають долу
Цвітом сумним і важким.
Роса посивіла від болю
За літом коханням своїм.

Сміються очима кристалів
Останні весняні сніги.
Сніжинки, немов немовлята,
Загорнені у пелюшки.

Довкола похмуро, як в осінь,
А світ вже брунькує слова:
Завтра сонце пелюшки розгорне
І зіпнеться на ноги
Весна.

Я тільки сьогодні помітив:
Мої очі
Так схожі на два човни,
Що замріяно линуть в замріяно...
І тільки сьогодні
Уперше помітив,
Що в тих човнах — ти
Плиєш пасажиром вічним...
Скажи, доведеш до щастя
Крихіті мої два човни?

О. ДОРОХИН

ПРАЗДНИК

Светлый мартовский день —
Словно щедрая женская ласка.
Упивается город
Сумбурной истомой весны.
Воскресающим солнцем
Отброшена зимняя маска.
Чуть согретье им,
Вздохи бриза свежи и вкусны.
Сколько первых цветов
На живом

городском перекрестке,
Где в глазах у мужчин,
Будто в чистой воде отражен.
Лучезарный, как жизнь,
Поэтический,
как прелесть березки,
Замечательный праздник
Их девушек, женщин и жен.
Улыбаются небо —
Огромный веселый подснежник.
Хлопоча в магазинах,
Мужчины проводят досуг,
Чтобы завтрашним утром
Поздравить хозяйственных,
нежных

И на доброе слово
Отзывчивых сердцем подруг.

ПОИСК

В каждой девочке
Хочется выискать
Маленькую тебя.
В каждой девушке
Хочется видеть
Нынешнюю тебя.
В разрезе
Глаз твоих вьюжных
Чужие встречать глаза
В каждой женщине
Хочется видеть
Будущую тебя.
В самых солнечных,
В самых красивых
Я хочу
Узнавать тебя.
Без них
Я тебя не нашел бы.
Но что они
Без тебя?

...В КОТОРОМ ТЫ ЖИВЕШЬ

Дом, в котором ты живешь,
На другие не похож.
Чем же, спросишь, не похож?
В этом доме ты живешь!

А. МИХАИЛЕНКО

ДЕТСТВО

Под синью славянского неба
Я рос и одет, и обут,
Крестьянским
был выкормлен хлебом —
Ни в чем не изведал нужду.
Счастливого выпало детство,
Молочное, хлебное все...
И не оторвать мне от сердца
Мое дорогое село!
О детство! я все еще где-то
В крутых лабиринтах твоих, —
На многое смог я ответить,
Но сколько еще ты таишь!
Иду с постоянной оглядкой —
Чем дальше —

тем ближе ты мне, —
А может, подскажешь загадку
И самой загадки умней.

ПІСНЯ ПРО ГАЯВАТУ

Г. ЛОНГФЕЛЛО

Запитайте мене, звідки
Ці традиції й легенди,
З цими пахощами лісу,
З їх рососою лук вологих,
З їх витким димком вігвамів,
З їх стрімким річок несінням,
З частим звивом їх раптовим,
З гомінкою їх луною,
Що мов грім гримить у горах?

Відповім я, розповім я:
«З прерій і лісів зелених,
Із озер яernih північних,
Із країв оджибуеїв,
Із країв племен дакотів,
З гір, боліт та очеретів,
Де лелека, де Шу-шу-га
Виліта на полювання.
Розповім їх, як почув я
З вуст самого Навадаги,
Співака легенд музики».

Запитайте, як і звідки
Брав співак пісні ці вільні.
Відповім я, розповім я:
«З гнізд птахів лісних

співучих,
Із бобрових хат річкових,
Із слідів бізонів диких,
Із високих гнізд орлиних:
Всі птахи йому співали
І у лісі, і в озерах,
І в болотах непривітних;
Четовейк, вівсянка склала,
Манг, гагара й гуска, Вава.
Ще й лелека, ще й Шу-шу-га,
І куріпка, Мушкодаса!»

Як питаєте ви знову:
«Хто ж такий той Навадага?
Розкажу про Навадагу.
На питання відповім я
Найпростішими словами:
«У долині Тавасента,
В тихій, зеленню покритій,
Де ласкаві мчать потоки,
Жив співак той Навадага.
А навкруг хатин індійських
Луки йшли й поля маїсу,
А за ними ліс дрімучий,
Запашні гаї соснови,
В листі літом, в снігу взимку,
Що зітхають в ніжнім співі».

І ласкаві вод потоки
Розлилися по долині,
Стрімко мчать вони весною,

Віталій АМАРШАН
(Абхазія)

ТВОЙ ДОМ

Вот мой вечный дом. Он не
стареет.
Белым светом назван этот
дом.
Вместо крыши небо здесь
синеет,
Светит солнце ласковое
в нем.
А луна и звезды с блеском
лилий,
Забираясь в каждый уголок,
Светят так, что, право,
без усилий
Я иголку отыскать бы мог.
В этом доме высь горы
искрится,
Вниз бросает камни водопад,
Золотые трели сыплют птицы
И река смеется невпопад.

В вільховім намисті влітку,
Восени в тумані сивім
Й немов смуги чорні взимку;
Поруч жив співак невтомний,
У долині Тавасента,
Тихий, зеленню покритий.

Він співав про Гаявату,
Пісню склав про Гаявату
Як з'явився на світ і жив він,
Як молився і постився,
Як він жив, трудився,
страждав як,
Щоб жили у щасті люди,
Щоб людей добру навчити!»

Ви, хто любите природу,
Луки сонячні барвисті,
Лісові тіністі хаші,
Шелест вітру між гілками,
Зливи й бурі снігові,
І стрімке річок несіння
Між лісів струнких соснових,
Грім в горах гучний і дужий.
Аж луна іде навколо.
Мов орлиний гордий клекіт.
Ось вам вільний звичай дикий,
Пісня ця про Гаявату!

Ви, хто любите легенди,
Переспіви стародавні,
Що мов голоси далекі
Кличуть: «Зупинись, послухай!».
Промовляють просто й тихо
І не можна зрозуміти,
Чи то пісня, чи розмова,
Ось вам сива ця легенда,
Пісня ця про Гаявату!

Ви, хто іноді проходите
По сільських стежках у травах,
Через куші барбарису,
Повних ягідок рожевих,
Звислих над стіною в мосі,
Ви на цвинтарі забутім
Зупиніться у задумі
Перед написом півстертим,
Що на пісню мало схожий:
Прості фрази, але букви —
То розпука і надія,
Подих ніжний часу плину
Відтепер і у майбутні; —
Розберіть цей напис давній,
Пісню цю про Гаявату.

Переклав О. ТОРЗЮК,
студент факультету
романо-германської філології.

Весь мой дом коврами трав
устелен,
В нем пасутся дикие стада.
О богатстве вы узнаете

хотели —
Горный воздух, небо и вода!

Служит мне земля постелью
мягкой.
Натрудившись за день,
отосплюсь.

И, проснувшись
с предраассветной птахой,
На работу вновь затороплюсь.

Дом мой вечен. Дом мой
не стареет.
Назван белым светом этот
дом:

Вместо крыши — небо здесь
синеет,
Ласковое солнце светит в нем.

Перевод А. ЯНИ.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я

З ініціативи заступника декана
механіко-математичного факуль-
тету, майстра спорту СРСР Мико-
ли Яковича Тихоненка було орга-
нізовано велику групу здоров'я,
що складається з співробітників
механіко-математичного факуль-
тету. Заняття проходять два ра-
зи на тиждень. Взимку — в про-
сторому й світлому приміщенні
спортивного залу, а літом — на
стадіоні. Свіже і чисте повітря —
запоруба здоров'я.

До складу групи входять доцен-
ти і кандидати фізико-математич-
них наук: П. Варбанець, П. Кірі-
кеша, В. Андрієнко, В. Чернець-
кий та інші.

Другу ж підгрупу очолюють де-
кан геолого-географічного факуль-

тету доцент Ігор Петрович Зелін-
ський і його заступник доцент
Іполіт Васильович Носирев. В під-
групі тренуються старший викла-
дач геолого-географічного факуль-
тету В. Ткаченко, кандидат біоло-
гічних наук М. Мішнаєвський, ас-
пірант Володимир Губанов, канди-
дат геологічних наук Л. Іщенко
та багато інших.

В співбесіді з організаторами і
тими, хто тренується, виявилось,
що вони задоволені світлим і чист-
ним приміщенням з сучасним об-
ладнанням. Самопочуття добре.
Недолік тільки в тому, що мало
часу відводиться заняттям. Учас-
ників і бажаючих дуже багато.
Кожне заняття дає зарядку і вод-

ночас розрядку на наступні де-
кілька днів.

На жаль, не на всіх факульте-
тах є свої групи здоров'я. Бажаю-
чі запрошуються в тренувальний
зал.

Надійшла пропозиція організу-
вати групу здоров'я для співробіт-
ників університету. Якщо чоло-
вічі групи велику увагу приділя-
ють баскетболу, футболу, то жіно-
чим групам можна запропонувати
гімнастику, бадмінтон, настільний
теніс.

Оздоровчий табір університету
запрошує групи здоров'я в літній
період організувати відпочинок і
тренування на своїй базі в Черно-
морці.

А. ЛУПОЛОВЕР.

ШЕФИ В СЕЛІ

Кафедра фізичного виховання
нашого університету шефствує над
колективом фізичної культури Іва-
нівського району. Викладачі ка-
федри майстри спорту Ю. Шікер,
М. Фугайцов, О. Попичко, перебу-
ваючи в районному центрі, нада-
ли допомогу в організації спор-
тивної роботи з різноманітних видів
спорту.

Нещодавно групи спортсменів
художньої і спортивної гімнасти-
ки виїжджали в Іванівку із своєю
програмою. На урочистому вечорі,
присвяченому Дню Радянської Ар-

мії, вони демонстрували свою
майстерність.

Повинні відбутися ще зустрічі
футболістів в Одесі та Іванівці. В
поєдинку візьмуть участь збірні
команди університету й Іванівсь-
кого району.

Особливо напруженим є бе-
резень. В середині місяця намча-
ється виїзд групи наших виклада-
чів до шефів. Будуть прочитані
лекції на спортивні теми й орга-
нізовано заходи по складанню
норм ГПО.

МАТЧОВА ЗУСТРІЧ

Дуже цікавою і насиченою була
матчова зустріч між командами
Київського та Одеського універси-
тетів з легкої атлетики.

Змагання проходили з десяти
видів. Вдало виступив студент
першого курсу геолого-географіч-
ного факультету Олександр Ши-
шов. Він був першим у стрибках
у висоту і посів друге місце в

стрибках у довжину.

Студент другого курсу цього ж
факультету Віталій Бересток був
другим на дистанції 3.000 метрів,
а його однокурсник Геннадій Си-
родов — у штовханні ядра.

У командному заліку перемогли
спортсмени столичного універси-
тету. В травні кияни придуть до
нас.